

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ K NOVÉMU SPOTŘEBNÍMU KOŠI

Uveřejněny dne 24.11 2024 společností ASPOS

Společnost ASPOS již dříve prokázala zásadní nedostatky ve znalostech metodologie, když nepřesně a neodborně hodnotila výsledky pilotního testování nového SK a vyvozovala prokazatelně chybné závěry. Tato společnost v rámci své lobbistické kampaně proti novelizaci vyhlášky také uskutečnila dotazníkové šetření.

Ze sociologického hlediska je však toto dotazníkové šetření sestaveno velmi neodborně a obsahuje zcela návodné dotazy, proto lze výsledky pokládat za neobjektivní bez možnosti interpretace.

Vzhledem k tomu, že bylo dotazníkové šetření rozesláno před uveřejněním oficiálních informací o návrzích nového SK a také ihned po ukončení celostátního školení jídelny.cz o navrhované novele, je zřejmé, že respondenti uvedli jako hlavní zdroj informací právě jídelny.cz. Tato společnost však od začátku nemohla disponovat finálním zněním vyhlášky, na což Státní zdravotní ústav opakovaně upozorňoval, a uváděla tak účastníky vědomě v omyl, přičemž mnohé „interpretace“ se nikdy neopíraly ani o verzi, která byla reálně použita v pilotním testování. Zavádějící náplň seminářů a neověřená kvalita informací podávaných na školení se promítla i do odpovědí, kdy respondenti odpovídali na základě toho, co jim bylo touto společností představeno, že je ve vyhlášce, nikoli na základě toho, co v ní skutečně je.

Pokud ihned v první otázce 71 % respondentů odpoví, že nejsou dostatečně informováni o změnách ve spotřebním koši, je zcela jasné, že od takového průzkumu nelze očekávat objektivní informace. Výsledky šetření jsou tak ve skutečnosti hodnocením úspěšnosti dezinformačních aktivit tazatelů, nikoliv popisem reálného stavu.

I kdyby bylo s novelou seznámeno více respondentů, a měli tak možnost hodnotit na základě reálné znalosti, tak přesto otázky použité v rámci šetření svým zněním obsahují hodnotící výrazy nebo sugestivní formulace, čímž mohou ovlivnit respondentovu odpověď. V závěru tak mohou významně zkreslit výsledky výzkumu a tím snížit jeho validitu. Tyto otázky totiž respondentům podsouvají konkrétní odpovědi nebo preferovaný postoj, což může vést k umělému ovlivnění jejich odpovědí místo zachycení jejich skutečných názorů či zkušeností. Tím se ztrácí objektivita výzkumu, což ohrožuje jeho schopnost poskytovat přesné a důvěryhodné informace.

Příklady dotazů ASPOS se sugestivními formulacemi:

„Myslíte si, že zvýšené množství celozrnných obilovin bude strážníky dobře přijato?“

„Myslíte si, že navržené změny jsou v praxi realizovatelné?“

„Pocítujete potřebu více informací nebo školení k těmto změnám?“

Otázky jsou jednoznačně návodné a mohou ovlivnit odpověď. Použití slov „pocítujete potřebu“ může respondentům implicitně naznačovat, že potřeba informací nebo školení je obvyklá či očekávaná, čímž může dojít ke zkreslení výsledků.

I přes to, že si vedoucí školních jídelen a další zaměstnanci v dobré víře dali práci s odpověďmi, nelze výsledky dotazníkového šetření v důsledku odpovědí respondentů bez znalosti reálného znění novely a v důsledku sugestivního znění otázek považovat za objektivní. Veřejná prezentace těchto výsledků vůbec neodpovídá velmi omezené validitě získaných dat a naopak koresponduje s dosavadními aktivitami jak ASPOS, tak společnosti Jídelny.cz, které se dlouhodobě snaží emotivním způsobem vyvolat chaos a nyní jej chtějí „opřít“ o "data".